

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	37145 Соціальна робота
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	231 Соціальна робота

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

11.09.2020 р.

Справа № 0796/АС-20

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 23 "Соціальна робота" у складі:

Олена Савчук – головуєчий,
Аверіна Катерина Сергіївна,
Дружиніна Вікторія Валеріївна,
Корняк Віра Степанівна,
Лопушняк Галина Степанівна,
Олена Караман,
Стельмах Світлана Степанівна,

за участі запрошених осіб:

Чуйко Олена Василівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	37145
Назва ОП	Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 6, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Погоджуємося з висновком ЕГ.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

За матеріалами звіту ЕГ та звіту про самооцінювання ЗВО можна стверджувати, що цілі ОНП та програмні результати навчання дійсно визначаються із врахуванням інтересів широкого кола стейкхолдерів: академічного персоналу, здобувачів освіти, роботодавців, а також міжнародних організацій, профільних міністерств України, благодійних фондів та громадських організацій, Центрив соціальної та психологічної реабілітації та Науково-дослідних організацій. Проте, зі звіту експертів очевидним є те, що ЗВО доцільно налагодити зворотній зв'язок з здобувачами освіти щодо врахування чи не врахування їхніх пропозицій. На наш погляд, однією з ключових зацікавлених сторін у підготовці докторів філософії можна вважати саму випускову кафедру соціальної реабілітації та соціальної педагогіки, яка посилить свій науковий потенціал викладачами зі спеціалізацією 231 соціальна робота.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Погоджуємося з висновком ЕГ.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Погоджуємося з висновком ЕГ.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Погоджуємось із висновком ЕГ.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Загалом погоджуємося з висновком ЕГ. Проте за даною ОНП ЗК 7 та ПРН (А4) формуються виключно за рахунок вибірових компонентів, що є неприпустимим, оскільки здобувач освіти, у випадку необрання відповідної дисципліни, не буде мати можливості набути відповідної компетентності та досягнути заявленого ПРН. Відповідно до матриці відповідності, формування ФК 10 "Здатність до викладацької діяльності в умовах формальної та неформальної освіти" відбувається лише через ОК 1 Англійська мова, ОК 3 Асистентська практика та вибірову дисципліну, однак відсутня обов'язкова дисципліна, орієнтована на оволодіння викладацької кваліфікації.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеній для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Погоджуємося з висновком ЕГ.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

На наш погляд, наявні певні обмеження щодо права вільного вибору навчальних дисциплін, зокрема з інших рівнів освіти, гарантованих ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту» (...право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти) та Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (від 23 березня 2016 р. № 261, зі змінами): «Індивідуальний навчальний план аспіранта (ад'юнкта) повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта (ад'юнкта) в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти (ад'юнкти) мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником та керівником відповідного факультету чи підрозділу».

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Погоджуємося з висновком ЕГ.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Погоджуємося з висновком ЕГ.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Погоджуємося з висновком ЕГ.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Погоджуємося з висновком ЕГ.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Погоджуємося з висновком ЕГ.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому є чіткими і зрозумілими, оприлюднені на офіційному вебсайті. Однак, викликає застереження додатковий іспит з психології для тих, хто немає базової фахової освіти зі спеціальності 231 - соціальна робота. З аналізу звіту з СО, дана ОНП немає міждисциплінарного спрямування (соціальна робота і психологія) і орієнтована лише на спеціальність 231 соціальна робота.

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

Погоджуємося з висновком ЕГ.

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Погоджуємося з висновком ЕГ.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Погоджуємося з висновком ЕГ.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Погоджуємося з висновком ЕГ.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація щодо цілей, змісту та ПРН, критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів подана у робочих програмах. Позитивним є те, що у робочих програмах дисциплін подано більш розширений перелік результатів навчання (результати вивчення дисципліни), які може здобувач вищої освіти набути в процесі вивчення тієї чи іншої дисципліни. Також варто відзначити, і подану у всіх робочих програмах таблицю співвідношення результатів навчання дисципліни із ПРН, заявленими в ОНП.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Погоджуємося з висновком ЕГ.

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Погоджуємося з висновком ЕГ.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Погоджуємося з висновком ЕГ.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Погоджуємось з висновком ЕГ.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Погоджуємося із висновком ЕГ.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Ознайомлення із змістом документів ЗВО, які регламентують правила проведення контрольних заходів (вони є доступними для всіх учасників освітнього процесу за відповідними посиланнями, а саме: Положенням про організацію освітнього процесу у КНУ імені Т. Шевченка (розділ 7) <http://www.univ.kiev.ua/pdfs/official/Organization-of-the-educational-process.pdf>; Положенням про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу в КНУ імені Т. Шевченка <http://nmc.univ.kiev.ua/docs/POLOJENNIA-2010-1.doc>), а також методичними рекомендаціями до даного положення (<https://soc.univ.kiev.ua/sites/default/files/newsfiles/otsin.pdf>); Розпорядженням “Про систему оцінювання знань студентів заочної форми навчання” (<http://nmc.univ.kiev.ua/docs/rozpor%2022%20%2007.04.2008.doc> та іншими, а також із звітом ЕГ та відомостями самооцінювання дало змогу зробити висновок про існування чітких і зрозумілих правил у зазначеній сфері. Зокрема у даних документах визначено процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів (передбачено вимоги щодо забезпечення об'єктивності та прозорості оцінювання, створення рівних можливостей і упередження несправедливих пільг, тощо). Також ЕГ було підтверджено і практичне застосування цих положень на практиці та факт проінформованості здобувачів освіти із змістом згаданих вище документів.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Погоджуємося із висновком ЕГ.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Загалом академічна та/або професійна кваліфікація викладачів у розрізі освітніх компонентів ОНП відповідає акредитаційним вимогам та забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання. Проте, зважаючи на дуже короткий термін існування ОНП, її заснування у 2016 році на базі спеціальності 19.00.05 – соціальна психологія, психологія соціальної роботи (галузь знань «Психологія»), наразі в сучасній практиці підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня присутні більше психологічні аспекти соціальної роботи. Про це свідчать академічна й професійна кваліфікації, наукові інтереси та публікації більшості членів випускової кафедри соціальної реабілітації та соціальної педагогіки. Проте, висока академічна і професійна репутація, науковий і професійний потенціал кафедри, вірогідність отримання найближчим часом першими випускниками ОНП ступеня доктора філософії зі спеціальності 231 Соціальна робота надасть можливість підсилити кадровий склад кафедри профільними науково-педагогічними фахівцями і на наступну акредитацію претендувати на зразковість.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

В основному погоджуємося із висновком ЕГ. Проте не зрозуміло про проходження яких практик на основі укладеного договору з центром соціально-психологічної реабілітації дітей та молоді з функціональними обмеженнями Дарницького району м. Києва йдеться (Це зазначено у звіті експертів). Адже в ОНП передбачена лише педагогічна практика. Водночас, варто відмітити про позитивну практику залучення практикуючих у даній сфері українських та зарубіжних фахівців до читання лекцій.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів, як через власні програми, так і через співпрацю з іншими організаціями, що є відображено у звіті ЕГ, а також у відомостях самооцінювання. Проте, не можемо погодитися із тим, що ЕГ вважає зразковим той факт, що ще у 2013 році винесло на обговорення проект «Положення про стимулювання учасників наукового і освітнього процесу КНУ імені Т. Шевченка за результатами публікаційної та винахідницької діяльності» (<http://science.univ.kiev.ua/obgovorennia/premii/>), в якому вписані критерії стимулювання наукового персоналу за публікаційну діяльність, і станом на 27.07.2020 р. (а це вже 7 років) цей документ так і знаходиться на стадії обговорення. ГЕР не вважає таку практику зразковою, хоча даний проект є актуальним і сьогодні вкрай необхідним.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Ознайомлення із змістом звіту ЕГ та відомостей про самооцінювання, а також із доступними на сайті документами ЗВО дає підстави вважати, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності. Проте, сама процедура стимулювання працівників як і критерії стимулювання не вписані у документах, на які вказує ЗВО у відомостях та ЕГ у своєму звіті. Посилання, вказане у відомостях самооцінювання, <http://science.univ.kiev.ua/news/official/1917/> є активним, однак воно стосується новин університету, а не Положення про стимулювання співробітників Київського національного університету імені Тараса Шевченка за результатами наукової діяльності". ГЕР вважає за доцільне розробити положення про преміювання працівників не лише за публікаційну активність, але й за інші види роботи, які здійснює науково-педагогічний працівник у межах повноважень посади, яку він обіймає.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Погоджуємося із висновком ЕГ.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

Погоджуємося із висновком ЕГ.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Погоджуємося із висновком ЕГ.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

Погоджуємося із висновком ЕГ.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Погоджуємося із висновком ЕГ.

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Погоджуємося із висновком ЕГ.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Загалом погоджуємося із висновком ЕГ, проте за наявності вказаних недоліків у ОНП (див. критерій 2) не можна говорити про зразкову внутрішню систему забезпечення якості вищої освіти.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Погоджуємося із висновком ЕГ.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

Погоджуємося із висновком ЕГ.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Погоджуємося із висновком ЕГ.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

Критерій 10, що застосовується виключно для оцінки ОНП третього рівня, Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (від 23 березня 2016 р. № 261, зі змінами), Порядок проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (від 6 березня 2019 р. № 167) розглядають готовність до дослідницької та викладацької (як виду професійної) діяльності у якості рівнозначних: здобуття ступеня доктора філософії передбачає набуття особою теоретичних знань, умінь, навичок та інших компетентностей, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіння методологією наукової та педагогічної діяльності, а також проведення власного наукового дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення. У цьому полягає сенс і специфіка підготовки здобувачів на третьому рівні. На наш погляд, в ОНП недостатньо приділено уваги формуванню педагогічної та викладацької компетентностей, не в повній мірі забезпечується повноцінна підготовка до викладацької діяльності в ЗВО за спеціальністю. Про це свідчить мета, яка передбачає надто широке поле професійної діяльності, та визначений основний фокус ОНП («Проведення досліджень в галузі 23 Соціальна робота зі спеціальності 231 – Соціальна робота»), який, навпаки, професійну діяльність виключає. Хоча в розділі ОНП «Придатність до працевлаштування» указані «заклади вищої освіти різних типів та форм власності». Сильною стороною ОНП є те, що у блоці фахових компетентностей зазначена «Здатність до викладацької діяльності в умовах формальної та неформальної освіти» (ФК-10), однак вона забезпечується виключно практичною підготовкою (Асистентська педагогічна практика). Не зважаючи на її значний обсяг (10 кредитів ЕКТС) та сформульованими у РП результатами навчання («Знати цілі, методологію, методи, категоріальний апарат, термінологію професійної діяльності соціального працівника. Знати дидактику вищої школи, традиційні і інноваційні методи викладання у вищій школі»), її недостатньо для формування зазначеної компетентності, адже вона формується шляхом самостійного вивчення спеціальної літератури й відвідування лекцій провідних науковців (<http://www.psy.univ.kiev.ua/ua/science/postgraduate/education>). Як уже зазначали в критерії 2.3, на наш погляд, необхідним і доцільним було б введення теоретичного обов'язкового курсу для формування системи знань з теорії і методики викладання соціальної роботи, формування педагогічної й викладацької компетентностей соціального працівника.

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

За вимогою Нацагенства, ЗВО повинен довести здатність щодо забезпечення захисту здобувача в одноразовій спеціалізованій ученій раді відповідно до Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (від 6 березня 2019 р. № 167), інакше доцільність існування ОНП доктора філософії ставиться під сумнів: рада утворюється у складі голови та членів ради – двох рецензентів і двох опонентів. Голова і два рецензенти є штатними працівниками закладу вищої освіти (наукової установи), де утворюється рада, мають науковий ступінь і є компетентними вченими з наукового напрямку, за яким підготовлено дисертацію здобувача. Вчений, який пропонується до складу ради, повинен мати не менше трьох наукових публікацій, опублікованих за останні п'ять років, за науковим напрямком, за яким підготовлено дисертацію здобувача, з яких не менше однієї публікації у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection. Із Відомостей про самооцінювання ОНП не зрозуміло, чи здатний ЗВО на даному етапі створити групу забезпечення захисту дисертацій випускників 2020 та наступних років. Керівництво дисертаційних досліджень не всіх аспірантів здійснюється науковим керівниками з відповідною науковою спрямованістю (зокрема Чернуха Н.М., публікації якої стосуються тематики соціалізації студентів, надання послуг в освітньому середовищі, розвитку освітніх парадигм, не може надавати менторську підтримку дисертантці на тему профілактики домашнього насильства).

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

Аналізуючи інформацію, розміщену на сайті ЗВО, подану у відомостях про самооцінювання та у звіті ЕГ ГЕР вважає, що ЗВО забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо.

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

Повністю погоджуємося із висновком, поданим ЕГ у своєму звіті (всі посилання є активними і за ними можна знайти підтверджену інформацію щодо участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах)

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Повністю погоджуємося із висновком ЕГ.

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

До переліку стейкхолдерів необхідно й доцільно включити власний та інші ЗВО України, зокрема кафедру соціальної реабілітації та соціальної педагогіки КНУШ.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Внести зміни до тематичних планів уже визначених ОНП обов'язкових освітніх компонентів задля забезпечення досягнення усіх програмних результатів навчання та набуття фахових компетентностей (курси з викладання, аспірантського/дослідницького семінару). Забезпечити здобувачам право вільного вибору навчальних дисциплін, зокрема з інших рівнів освіти, гарантованих ст. 62 ЗУ «Про вищу освіту» та Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах) (від 23 березня 2016 р. № 261, зі змінами).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Переглянути необхідність додаткового вступного іспиту з основ психології. Розробити й затвердити процедури визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Більш активніше залучати здобувачів вищої освіти, які навчаються за даною програмою, до ознайомлення із сучасними досягненнями міжнародної науки у відповідній галузі.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Налагодити зворотній зв'язок із здобувачами вищої освіти за даною ОНП на предмет врахування чи неврахування їхніх пропозицій.

Критерій 6. Людські ресурси

Доцільно розробити положення про систему стимулювання НПП, визначивши чіткі критерії стимулювання цієї категорії працівників. Підсилити кадровий склад кафедри науково-педагогічними працівниками з академічною та професійною кваліфікацією в галузі соціальної роботи.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси
Відсутні. Може слугувати взірцем для інших ЗВО.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Структурному підрозділу, який відповідає за забезпечення якості вищої освіти у ЗВО слід проводити більш ретельну перевірку ОНП, особливо в частині матриць відповідності та забезпечення ПРН освітніми компонентами.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Відсутні. Може слугувати взірцем для інших ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Звернути увагу на необхідність підсилення теоретичної підготовки щодо формування педагогічної й викладацької компетентностей та готовності здобувачів вищої освіти до викладацької діяльності зі спеціальності 231 Соціальна робота в закладах вищої освіти України. Підготувати групу забезпечення захисту випускників ОПН в одноразовій спеціалізованій ученій раді відповідно до вимог Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії (від 6 березня 2019 р. № 167) до членів ради з числа представників ЗВО. Аспірантам даної ОНП слід активніше використовувати можливості участі в програмах академічної мобільності, у т.ч. й в тих, котрі ЗВО пропонує для власних здобувачів вищої освіти.

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Doc.pdf</i>	4QAGz2Bx475vOoEoGOCmjsHN9ml8hGhWt1UoAfCi IuA=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

САВЧУК ОЛЕНА МИКОЛАЇВНА